

ΙΣΧΥΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
Αναπλ. Καθηγητής Χαράλαμπος Τσαρδανίδης – Παν. Αιγαίου

Περιγραφή Μαθήματος

Σε αυτό το μάθημα επιδιώκεται να γίνει κατανοητή και να συζητηθούν οι ποικίλες αντιλήψεις και θεωρητικές προσεγγίσεις αναφορικά με την ισχύ, όπως αυτή ασκείται στην πράξη στη διεθνή πολιτική. Θα αναλυθούν τα διαφορετικά είδη ισχύος, όπως η στρατιωτική ισχύ και η μαλακή ισχύς (soft power), η οικονομική ισχύς, η πολιτιστική ισχύς κ.λπ. Επίσης θα διερευνηθεί με ποιούς τρόπους η ισχύς εκφράζεται και διαπιστώνεται τόσο σε συστημικό επίπεδο ανάλυσης όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί πώς η ισχύς παρουσιάζεται στο σύγχρονο διεθνές σύστημα και επιδρά στη διεθνή πολιτική, όπως λόγου χάρη στην ισορροπία δυνάμεων και στη διαμόρφωση διεθνών συμμαχιών. Θα διευρυνθεί, επίσης, το ρόλο που καταλαμβάνουν οι διάφορες εκφάνσεις άσκησης της ισχύος στην εξωτερική πολιτικής συγκεκριμένων δυνάμεων, όπως των ΗΠΑ, της Κίνας, της Ρωσίας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ακόμα και των μεσαίων και των μικρών κρατών. Το μάθημα είναι πρωτίστως μια διαδρομή στη θεωρία και τη σχέση της με την σύγχρονη διεθνή πολιτική.

Περίγραμμα Εισηγήσεων

Μέρος Πρώτο: Η θεωρητική θεμελίωση

1. Εισαγωγή στο μάθημα και στις έννοιες της ισχύος ως παράγοντα στη διεθνή πολιτική
2. Ισχύς και οι διαφορετικές προσεγγίσεις στη θεωρία των διεθνών σχέσεων

Μέρος Δεύτερο: Είδη και παράγοντες διαμόρφωσης ισχύος

3. Στρατιωτικές ικανότητες και γεωπολιτική της ισχύος
4. Μαλακή ισχύς (Soft security) και μη στρατιωτική ισχύς (civilian power)
5. Ικανότητες ισχύος (power capabilities) και άσκηση εξωτερικής πολιτικής
6. Η πειθώ (persuasion). Οι δυνατότητές της και τα όρια της
7. Οικονομικές ικανότητες και ισχύς
8. Διεθνείς συμμαχίες και ισχύς
9. Ισορροπία δυνάμεων το τέλος του ψυχρού πολέμου και ο ρόλος της ισχύος
10. Η ισχύς στα μικρά και τα μεσαία κράτη

Μέρος Τρίτον: Εξωτερική πολιτική κρατών και ισχύς

11. Η ΕΕ και η ισχύς που διαθέτει

12. Η ισχύς των ΗΠΑ στο σύγχρονο διεθνές σύστημα

13. Η ισχύς της Κίνας και της Ρωσίας στο σύγχρονο διεθνές σύστημα

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μέχρι το τέλος του κύκλου των μαθημάτων οι σπουδαστές

- Θα έχουν διευρύνει σε βάθος τις γνώσεις τους για τις σύγχρονες όψεις της ισχύος, όπως έχει αναλυθεί από τη θεωρία των διεθνών σχέσεων
- Θα έχουν κατανοήσει ποιοι είναι οι κυριότεροι παράγοντες διαμόρφωσης τη διεθνούς ισχύος και σε ποια έκταση η ισχύς προσδιορίζει τη διεθνή συμπεριφορά και την εξωτερική πολιτική.
- Θα έχουν κάνει χρήση περιπτωσιολογικών μελετών για την εφαρμογή αναλυτικών, εννοιολογικών και θεωρητικών εργαλείων ισχύος.
- Θα έχουν αναπτύξει μια εμπειριστατωμένη άποψη για τα αποτελέσματα της άσκησης ισχύος στις διεθνείς συμμαχίες και στην ισορροπία δυνάμεων (balance of power) και γενικότερα πως η ισχύς διαμορφώνει τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου διεθνούς πολιτικού και οικονομικού συστήματος.

Βασική Βιβλιογραφία

Barnett, M. and Duvall, R. (eds) (2005), *Power in Global Governance*, Cambridge: Cambridge University Press.

Baylis, J. and Smith, S. (επιμ.) (2007), *Η παγκοσμιοποίηση της διεθνούς πολιτικής. Μια εισαγωγή στις διεθνείς σχέσεις*, Αθήνα: Επίκεντρο.

Berenskoetter, F. and Williams, M.J. (eds), *Power in World Politics*, London: Routledge.

Berridge R. (1997), *International Politics States, Power & Conflict since 1945*, Hertfordshire: Prentice Hall Harvester Wheatsheaf.

Fels, E., Kremer, J.F. and Kronenberg, K. (eds), *Power in the 21st Century. International Security and International Political Economy in a Changing World*, Heidelberg: Springer.

Jackson, R. and Sorensen, G. (2006), *Θεωρία και μεθοδολογία των διεθνών σχέσεων. Η σύγχρονη συζήτηση*, Αθήνα: Gutenberg.

Little R. (2006), *The Balance of Power in International Relations. Metaphors, Myths and Models*, Cambridge: Cambridge University Press.

Young, A., Duckett, J. and Graham, P. (eds) (December 2010), *Perspectives on the Global Distribution of Power, Politics*, 30 (Special Issue Supplement 1): 1 - 101.